

FIȘA DISCIPLINEI (licență)

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbă și Literatură Română și Științe ale Comunicării
Domeniul de studii	Limbă și literatură
Ciclul de studii	Licență
Programul de studii/calificarea	Limba și literatura română - O limbă și literatură modernă (franceză, germană, spaniolă, italiană) Limba și literatura ucraineană – O limbă și literatură modernă (franceză, engleză) – Limba și literatura română

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	LITERATURA COMPARATĂ					
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Mariana BOCA					
Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Mariana BOCA					
Anul de studiu	II	Semestrul	3	Tipul de evaluare	Examen	
Regimul disciplinei	Categoriza formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară					DF
	Categoriza de opționalitate a disciplinei: DO - obligatorie (impusă), DA - opțională (la alegere), DL - facultativă (liber aleasă)					DO

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	20
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	20
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	30
II d) Tutoriat	-
III Examinări	2
IV Alte activități: -	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	70
Total ore pe semestru (I+II+III+IV)	100
Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	• Parcurgerea cursului de <i>Teoria literaturii</i>
Competențe	• Cunoașterea elementelor de bază ale interpretării textului literar

Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Accesul la bibliografie (toți studenții vor avea permis pentru biblioteca USV)	
Desfășurare aplicații	Seminar	• Accesul la internet
	Laborator	• -
	Proiect	• -

5. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP1 Utilizarea adecvată a conceptelor în studiul lingvisticii generale, al teoriei literaturii și al literaturii universale și comparate
	CP4 Prezentarea sintetică și analitică, estetică și culturală a fenomenului literar și a culturii populare
	CP6 Analiza textelor literare în limbile moderne, în contextul tradițiilor literare din cultura de referință
Competențe transversale	CT1 Utilizarea componentelor domeniului Limbă și literatură în deplină concordanță cu etica profesională
	CT2 Relaționarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice
	CT3 Organizarea unui proiect individual de formare continuă; îndeplinirea obiectivelor de formare prin activități de informare, prin proiecte în echipă și prin participarea la programe instituționale de dezvoltare personală și profesională

6. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	Însușirea și valorificarea interpretării literare de tip comparat. Cunoașterea unor opere majore din literatura universală.
Obiective specifice	La terminarea cursului/seminarelor, studenții trebuie: O1 (CP1) Să definească și să descrie literatura comparată, ca metodă de interpretare; O2 (CP4) Să cunoască textele literare din <i>corpus</i> -ul obligatoriu; O3 (CP6) Să poată realiza analize comparative între textele literare studiate și să asume un model de analiză comparativă pe care să îl poată aplica pe alte texte literare; O4 (CP4/CP6) Să utilizeze adecvat conceptele de alteritate, identitate, model de cunoaștere, imaginar, ficțiune, poveste, erou, etică, discurs, limbaj, proiect asupra lumii, ipoteză, teză, mesaj unificator, multiplicarea mesajului, modernitate etc. O5 (CT3) Să realizeze independent un proiect de analiză comparativă, pe o temă impusă.

7. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. Ce este <i>literatura comparată</i> ? Introducere în gândirea comparativă. Comparativismul – o metodă integrativă de interpretare și înțelegere critică a literaturii. Introducere în tipuri fundamentale de comparativism: a) comparatismul istoricizant – ramură a istoriei literare (textul 1- creația ca sursă originală și textul 2 – creația prin <i>re-tratare</i> a sursei etc.); comparatismul intertextual – studiu de literatură generală și universală (literatura – un intertext; comunicarea dintre modelele culturale, mentalități și memorie sau proiecție	2	- prelegere, problematizare, conversație euristică, analiză de text, studiul de caz - prezentarea cursului și a criteriilor de evaluare; - prezentarea și analizarea prin comparație a lucrărilor din bibliografie; - explicație;	- Suport de curs: texte ce completează și dezvoltă informațiile de la curs

colectivă etc). Analiza comparată aplicată literaturii: metodă rezumativă de lucru (asemănări și deosebiri în funcție de unul sau mai multe repere alese etc.). Comparatismul/literatura comparată – metodă de cunoaștere. Conceptualizarea și particularizarea tipului de analiză comparativă ales pentru acest curs, bazat pe următoarele repere: <i>omul și lumea</i> exprimate prin <i>conștiință textuală, imaginar, imaginație etică</i> . Orientarea spre conținutul spiritual și filosofic al operei literare. Axele (auto)cunoașterii; legătura cu Divinitatea, legătura cu alteritatea, legătura cu identitatea.			
2. <i>Omul homeric și lumea homerică</i> – model cultural originar al lumii moderne. <i>Odiseea</i> de Homer. Imaginația etică a lui Ulise și a lumii sale. Legătura eroului și a lumii lui cu Divinitatea și cu alteritatea. Proiecția identitară a eroului homeric (<i>Cine este Odiseu/Ulise?...).</i> Etica homerică. Raportări comparative rezumative legate de alte lumi și modele culturale contemporane cu lumea homerică (lumea iudaică/etica iudaică- <i>Pentateuhul, Ecclesiastul- Biblia, Vechiul Testament</i>)	2	<ul style="list-style-type: none"> - prelegere interactivă; - problematizare; - conversație euristică; - analiză de text; - studiul de caz; - brainstorming; - dezbateri/sistematizare. 	Suport de curs: texte ce completează și dezvoltă informațiile de la curs
3. <i>Omul grec și lumea greacă: Oedip-rege</i> de Sofocle. Imaginația etică a lui Oedip și a lumii lui, față în față cu etica lui Socrate (Platon, <i>Apărarea lui Socrate</i>). Imaginația etică homerică și greacă, în perspectivă comparativă cu etica iudaică (<i>Psalmii Regelui David; de la Homer, Sofocle și Socrate, la Moise, regele David și Solomon</i>). Modele culturale originare: modelul grec și modelul iudaic. Omul grec și omul iudaic	2	<ul style="list-style-type: none"> - prelegere interactivă; - problematizare; - conversație euristică; - analiză de text; - studiul de caz; - brainstorming; - dezbateri/sistematizare; 	Suport de curs: texte ce completează și dezvoltă informațiile de la curs
4. <i>Omul creștin și lumea creștină</i> . Conștiință textuală și imaginație etică în <i>Divina Comedie</i> de Dante: viziunea asupra infernului; întâlnirea cu Ulise; poziționarea față de Beatrice; viziunea asupra paradisiului. Etica specifică modelului de cunoaștere creștin (<i>Evanghelia după Ioan; Despre Învățător/De Magister; de Fericitul Augustin; Epistola întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel</i>) și perspectiva dantescă asupra memoriei creștine.	2	<ul style="list-style-type: none"> - Prelegere interactivă; - Problematizare; - conversație euristică; - analiză de text; - studiul de caz; - brainstorming; - dezbateri/sistematizare. 	Suport de curs: texte ce completează și dezvoltă informațiile de la curs
5. <i>Nașterea omului modern și a lumii moderne. Omul lui Shakespeare și omul creștin. Hamlet</i> , de William Shakespeare. Alegerile etice ale omului hamletian și ale omului dantesc, față în față cu omul homeric și omul lui Sofocle. Trecerea de la proiecția asupra lumii exprimată de Dante, la proiecția asupra lumii construită de Shakespeare, prin Hamlet. Raporturile noi dintre Divinitate, alteritate și identitate în interioritatea hamletiană.	2		

6. <i>Omul renascentist. Umanismul. Don Quijote</i> , Miguel de Cervantes. Legatura eroului și a lumii lui Don Quijote cu Divinitatea; proiecții asupra alterității și asupra identității, exprimate prin imaginația etică donquijotescă. Imaginația etică la William Shakespeare și Miguel de Cervantes: două poziții opuse sau complementare asupra omului?	2	<ul style="list-style-type: none"> - prelegere interactivă; - problematizare; - conversație euristică; - analiză de text; - studiul de caz; - brainstorming; - dezbateri/sistematizare. 	Suport de curs: texte ce completează și dezvoltă informațiile de la curs
7. <i>Omul modern al secolului al XIX-lea. Crimă și pedeapsă, Frații Karamazov</i> de Feodor Mihailovici Dostoievski sau literatura ca profeție. Omul și lumea, de la Homer la Dostoievski: analiză comparativă. Concluzii.	2	<ul style="list-style-type: none"> - prelegere interactivă; - problematizare; - conversație euristică; - analiză de text; - studiul de caz; - brainstorming; - dezbateri/sistematizare. 	Suport de curs: texte ce completează și dezvoltă informațiile de la curs
Bibliografie AUERBACH, Erich (1976): <i>Mimesis. Reprezentarea realității în literatura occidentală</i> , Editura pentru Literatura Universală, București BATAILLES, Georges (2000): <i>Literatura și răul</i> , Editura Univers, București BOCA, Mariana (2002) : <i>Modernismul între literatură și filosofie</i> , Editura Universității Suceava BOCA, Mariana (2019): <i>Curs universitar de literatură comparată</i> , Editura Universității „Ștefan cel Mare”. BOCA, Mariana (2020): <i>Povești despre omul interior</i> , Editura Tracus Arte BLOOM, Harold (2007): <i>Canonul Occidental</i> , Editura Art, București CĂLINESCU, Matei (2003): <i>A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii</i> , Editura Polirom, Iași DAMROSCH, David (2009): <i>How to Read World Literature</i> , John Wiley&Son, 2009 HABERMAS, Junger (1983): <i>Cunoaștere și Comunicare</i> , Editura Politică, București HUTCHEON, Linda, (2011): „State of the Discipline” în <i>Inquire. Journal of Comparative Literature</i> , nr. 1, 2/Iunie 2011 HUTCHEON, Linda, VALDES, Mario J (2016): <i>Rethinking Literary History: A Dialogue on Theory</i> . Oxford University Press, Londra MACEY, David (2001): <i>The Penguin Dictionary of Critical Theory</i> , Editura Penguin, Londra MUȘINA, Alexandru (2012): <i>Teoria și practica literaturii</i> , Editura Muzeul literaturii române, București PAVEL, Toma (2008) : <i>Gândirea Romanului</i> , Editura Humanitas, București VIANU, Tudor (1982): <i>Opere</i> , Editura Minerva, București VERNANT, Jean-Pierre (2001) : <i>Omul Grec</i> , Editura Polirom, Iași Corpus de texte : 1. HOMER: <i>Odissea</i> ; 2. SOFOCLE: <i>Oedip-rege</i> ; 3. DANTE Alighieri: <i>Divina Comedie</i> ; 4. SHAKESPEARE, William: <i>Hamlet</i> ; 5. CERVANTES, Miguel de: <i>Don Quijote de la Mancha</i> ; 6. DOSTOIEVSKI, Fiodor, <i>Crimă și pedeapsă</i> .			
Bibliografie minimală: BOCA, Mariana (2019): <i>Curs universitar de literatură comparată</i> , Editura Universității „Ștefan cel Mare” BOCA, Mariana (2020): <i>Povești despre omul interior</i> , Editura Tracus Arte BLOOM, Harold (2007): <i>Canonul Occidental</i> , Editura Art, București CĂLINESCU, Matei (2003): <i>A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii</i> , Editura Polirom, Iași			
Aplicații (Seminar/laborator/proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
1. <i>Explicarea aplicată a conceptelor operaționale:</i> literatura comparată, analiză comparată; conștiință textuală, imaginație etică, model de cunoaștere, etică. Aplicație: 1) analiză comparată pe fragmente din: <i>Ecclesiastul</i>	2	<ul style="list-style-type: none"> - Prezentare interactivă - problematizare - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; 	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și

(Biblia, <i>Vechiul Testament</i>) și <i>Odissea</i> , Homer; 2) analiză comparată pe fragmente din <i>Cartea lui Iona/Regi III</i> (Biblia, <i>Vechiul Testament</i>) și <i>Iona</i> , de Marin Sorescu. Dezbateri rezumativă: <i>Ce este literatura comparată?</i> Concluzie: incapacitatea definirii unei metode compativiste specifice. Literatura comparată: metodă deschisă și integrativă de cercetare a literaturii.		- dezbateri/sistematizare;	interpretărilor propuse
2. <i>Analiză pe text</i> : Homer - <i>Odissea</i> . Conștiința textuală a eroului și imaginația etică. Analiză comparativă primară (fragmente reprezentative pentru etica homerică și pentru etica iudaică).	2	- prezentare interactivă; - problematizare ; - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; - dezbateri/sistematizare; - redactare de text;	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și interpretărilor propuse
3. <i>Oedip- rege</i> de Sofocle. Analiză pe text: conștiința textuală și imaginație etică. Exercițiu de analiză comparativă, pe fragmente reprezentative indicate studenților din operele <i>Odissea</i> și <i>Oedip-rege</i> (asemnări și deosebiri; ipoteză interpretativă).	2	- prezentare interactivă; - problematizare ; - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; - dezbateri/sistematizare; - redactare de text;	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și interpretărilor propuse
4. <i>Analiză pe text</i> : Dante Alighieri – <i>Divina Comedie</i> . Conștiințe textuale în <i>Divina Comedia</i> . <i>Cine este Ulise al lui Dante? Cine este Beatrice? Cine este Dante?</i> Analiza comparativă rezumativă pe fragmente reprezentative: omul la Homer, Sofocle și Dante. Etica lui Ulise, a lui Oedip și etica lui Dante	2	- problematizare - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; - dezbateri/sistematizare; - redactare de text;	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și interpretărilor propuse
5. <i>Analiză pe text</i> : William Shakespeare – <i>Hamlet</i> . Conștiința textuală hamletiană, alegeri etice și înțelegeri ale alterității la Shakespeare. <i>Cine este Hamlet? Cine este Ofelia?</i> Imaginația etică a lui Dante și a lui Hamlet: analiză comparativă. Beatrice și Ofelia sau viziuni asupra alterității.	2	- problematizare - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; - dezbateri/sistematizare; - redactare de text;	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și interpretărilor propuse
6. <i>Analiză pe text</i> : fragmente reprezentative din <i>Don Quijote</i> , de Miguel de Cervantes. Analiză comparativă: Shakespeare și Cervantes. Etica lui Hamlet și a lui Don Quijote. Beatrice, Ofelia și Dulcinea del Toboso sau viziuni asupra alterității.	2	- problematizare - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; - dezbateri/sistematizare; - redactare de text;	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și interpretărilor propuse
7. <i>Analiză pe text</i> : Feodor Mihailovici Dostoievski – <i>Crimă și Pedepsă</i> . Imaginația etică a lui Raskolnikov. Analiză comparativă: Hamlet și Raskolnikov sau viziuni asupra omului modern.	2	- problematizare - lectură și analiză de text; - brainstorming; - studiu individual; - dezbateri/sistematizare; - redactare de text;	Suport de seminar: fragmente de texte ce servesc tematicii aplicative și interpretărilor propuse
Bibliografie			
AUERBACH, Erich (1976): <i>Mimesis. Reprezentarea realității în literatura occidentală</i> , Editura pentru Literatura Universală, București BATAILLES, Georges (2000): <i>Literatura și răul</i> , Editura Univers, București BOCA, Mariana (2019): <i>Curs universitar de literatură comparată</i> , Editura Universității „Ștefan cel Mare” BLOOM, Harold (2007): <i>Canonul Occidental</i> , Editura Art, București CĂLINESCU, Matei (2003): <i>A citi, a reciti. Către o poetică a (re)lecturii</i> , Editura Polirom, Iași HUTCHEON, Linda, (2011): „State of the Discipline” în <i>Inquire. Journal of Comparative Literature</i> , nr.			

1,2/Iunie 2011

HUTCHEON, Linda, VALDES, Mario J (2016): *Rethinking Literary History: A Dialogue on Theory*. Oxford University Press, Londra

Corpus de texte :

1. HOMER: *Odiseea*;
2. SOFOCLE: *Oedip-rege*;
3. DANTE Alighieri: *Divina Comedie*;
4. SHAKESPEARE, William: *Hamlet*;
5. CERVANTES, Miguel de: *Don Quijote de la Mancha*;
6. DOSTOIEVSKI, Fiodor, *Crima și pedeapsă*

Bibliografie minimală

BOCA, Mariana (2019): *Curs universitar de literatură comparată*, Editura Universității „Ștefan cel Mare”.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului

Cursul de literatură comparată este unul fundamental pentru pregătirea specialiștilor în filologie. El este prezent în planurile de învățământ ale tuturor facultăților de litere, din țară și din străinătate. Conținuturile disciplinei sunt similare cu cele ale disciplinelor echivalente din programele de studii ale universităților din țările europene. Ele corespund competențelor specificate în planurile de învățământ ale FLSC (și, implicit, în RNCIS).

9. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	- însușirea principalelor noțiuni, idei, concepte, teorii (O1 - CP1); - mod personal de abordare și interpretare (O2 - CP4); - capacitatea de sinteză și de analiză (O3-CP6); - capacitatea de a utiliza diferite metode critice (O4 - CP4/CP6); - capacitatea de valorificare a cursului, a textelor din <i>corpus</i> și a documentării personale pentru realizarea analizei comparative la examenul scris (O5 - CT3).	Examen scris	50 %
Seminar	- cunoștințe certe și profund argumentate (O1 - CP1); (O1 - CP1); - exemple analizate, comentate (O2 - CP4); - mod personal de abordare și interpretare (O4 - CP4/CP6); - realizarea independentă a unui proiect individual pe temă impusă (O5 - CT3).	Evaluare pe parcurs Proiect individual pe temă impusă	50 %
Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • însușirea terminologiei de specialitate; • lectura și interpretarea contextualizată a textelor din tematică; • cunoașterea problemelor de bază din domeniu; • realizarea unei analize comparative; • realizarea unui proiect individual pe temă impusă. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
26.09.2021		

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
1.10.2021	

Data aprobării în Consiliul academic 1.10.2021	Semnătura decanului
---	---------------------